Vlaams Parlement

525 (2015-2016) – Nr. 1
ingediend op 19 oktober 2015 (2015-2016)

Beleidsbrief

Integratie en Inburgering 2015-2016

ingediend door viceminister-president Liesbeth Homans

verzendcode: BIN

INHOUDSTAFEL

LIJST MET AFKORTINGEN 3

MANAGEMENTSAMENVATTING 4

I. INLEIDING 7

II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN 8

1. In alle relevante maatschappelijke domeinen verminderen we de herkomstkloof 8

1.1. Alle betrokken beleidsdomeinen nemen maatregelen om de herkomstkloof tijdens deze regeerperiode daadwerkelijk terug te dringen 8

1.2. Alle betrokken beleidsvelden voeren een beleid op basis van permanente en systematische gegevensverzameling en monitoring 9

1.3. We versterken de betrokkenheid van het middenveld bij het integratiebeleid 10

1.4. De Vlaamse overheid neemt zelf het voortouw 10

2. We blijven investeren in het verhogen van de kennis van Nederlands (als tweede taal) 11

2.1. We maken werk van een behoeftedekkend aanbod NT2 11

2.2. De Vlaamse overheid voert een taal(promotie)beleid en we stimuleren de voorzieningen om een taalbeleid te voeren 13

2.3. We optimaliseren de werking van de Huizen van het Nederlands 14

3. We versterken de bestuurskracht van lokale besturen in het voeren van een lokaal integratiebeleid **15**

3.1. We versterken de regierol van de lokale besturen **15**

3.2. We versterken het integratie- en inburgeringsbeleid in Brussel 16

3.3. We verbeteren de woonsituatie van woonwagenbewoners 16

4. We organiseren een behoeftedekkend individueel vormings- en begeleidingsaanbod voor personen van buitenlandse herkomst **18**

4.1. We verhogen de doeltreffendheid van inburgering **18**

4.2. We bereiken meer personen van buitenlandse herkomst met het individueel vormings- en begeleidingsaanbod **19**

4.3. We voorzien in een gericht aanbod naar minderjarige nieuwkomers . **21**

BIJLAGE 1: EEN UITTREKSEL UIT DE REGELGEVINGSAGENDA **22**

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD GEGEVEN AAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT **23**

BIJLAGE 3: INHOUDELIJKE RAPPORTERING OVER DE OPVOLGING VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF. **26**

BIJLAGE 4: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD GEGEVEN AAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE WAARIN VLAAMSE DECRETEN WERDEN VERNIETIGD OF ONGRONDWETTIG OF STRIJDIG MET HET EU-RECHT WERDEN BEVONDEN. **27**

LIJST MET AFKORTINGEN

Agentschap:	het Agentschap Integratie en Inburgering
Agentschappen:	het Agentschap Integratie en Inburgering samen met de stedelijke Agentschappen Integratie en Inburgering in Antwerpen en Gent
AMIF:	het Europese Asiel, Migratie en Integratiefonds
CVO:	centrum voor volwassenenonderwijs
CBE:	centrum voor basiseducatie
Decreet van 7 juni 2013:	decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid
Decreet van 29 mei 2015:	decreet van 29 mei 2015 houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid
MO:	maatschappelijke oriëntatie
NT2:	Nederlands als tweede taal
VGC:	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VVSG:	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

MANAGEMENTSAMENVATTING

Onze samenleving wordt steeds meer divers. 7,5% van de bevolking in het Vlaamse Gewest heeft een buitenlandse nationaliteit, 18,4% een buitenlandse herkomst. Vooral de steden kennen een hoog aandeel personen van buitenlandse herkomst. In Brussel heeft 1 inwoner op 3 een buitenlandse nationaliteit.

Afgelopen jaren is de sector grondig hervormd om de beschikbare middelen zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten. Nu deze hervorming achter de rug is, is de sector klaar voor de toekomst, bijvoorbeeld ook voor de uitdagingen die de vluchtelingencrisis stelt. Er werden drie Agentschappen opgericht en de bestaande werkingen zijn ingekanteld: het Agentschap Integratie en Inburgering en een stedelijk Agentschap in de steden Antwerpen en Gent. Met het decreet van 29 mei 2015 werd het decreet van 7 juni 2013 uitgebreid met de taken van de Huizen van het Nederlands. Nog dit jaar zullen de Huizen van het Nederlands ook inkantelen in de drie Agentschappen, met uitzondering van het Huis van het Nederlands Brussel dat, gegeven de specifieke Brusselse context, als afzonderlijke entiteit blijft bestaan.

Hoewel diversiteit een feit is, blijft de herkomstkloof groot. De werkzaamheidsgraad van de bevolking met een niet-EU herkomst ligt nog steeds beduidend lager dan deze van personen met een EU- of Belgische herkomst. Kansarmoede is ontegensprekelijk sterker aanwezig in de steden, maar kan tegelijk niet losgekoppeld worden van de herkomst van de moeder. Personen van buitenlandse herkomst worden nog te vaak geconfronteerd met vooroordelen. Met het integratiepact wil ik bij het middenveld een breed draagvlak creëren om (in)directe discriminatie en racisme te bestrijden en wederzijds respect te bevorderen. In 2016 komt er een conceptnota met de uitgangspunten, aanpak en planning van het integratiepact.

Om de herkomstkloof te dichten worden vier strategische doelstellingen naar voor geschoven: 1) in alle relevante maatschappelijke domeinen de herkomstkloof verminderen; 2) blijven investeren in het verhogen van de kennis van Nederlands; 3) de bestuurskracht van lokale besturen inzake lokaal integratiebeleid versterken en 4) een behoeftedekkend individueel vormings- en begeleidingsaanbod organiseren voor personen van buitenlandse herkomst.

Het wegwerken van de herkomstkloof is een gedeelde verantwoordelijkheid van de voltallige Vlaamse Regering en van elke minister afzonderlijk. Dit vereist afstemming en coördinatie én een bundeling van krachten tussen de verschillende beleidsdomeinen. Met het Horizontaal Integratiebeleidsplan, gebaseerd op een duidelijk doelstellingenkader, wil ik de coördinatie bevorderen. Uitvoering van dit plan en afstemming en coherentie tussen de verschillende domeinen is een belangrijke prioriteit voor 2016.

De herkomstkloof en de invloed van het beleid hierop moeten gemonitord kunnen worden. Met het afsprakenkader van de Commissie Integratiebeleid is de basis gelegd om binnen de Vlaamse overheid op een uniforme manier de maatschappelijke positie van personen van buitenlandse herkomst in kaart te brengen. Begin 2015 verscheen de vierde editie van de Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor en eind 2015 volgt de tweede editie van de Vlaamse Migratie en Integratiemonitor.

Ik heb een onderzoeksopdracht opgestart om na te gaan wat, binnen de Vlaamse context, de beste manier is om de beleidsparticipatie van personen met buitenlandse herkomst te organiseren. De resultaten moeten toelaten om beleidsparticipatie op een zo efficiënt en effectief mogelijke wijze aan te pakken.

Investeren in het verhogen van de kennis van het Nederlands gaat in de eerste plaats over het realiseren van een behoeftedekkend aanbod NT2. Ik heb de opdracht gegeven aan de Onderwijsinspectie om een stand van zaken op te maken van het huidige aanbod NT2 in het volwassenenonderwijs. De resultaten worden begin 2016 verwacht. De drie Agentschappen zetten in op geïntegreerde trajecten waarbij anderstalige volwassenen binnen een beperkte periode een combinatie van Nederlands leren en inburgering en/of opleiding kunnen afwerken. Naast het formeel aanbod NT2 zijn er ook heel wat mogelijkheden om op een meer informele manier Nederlands te oefenen. Ik verwijs hiervoor naar de portaalsite www.nederlandsoefenen.be en naar het digitaal platform NedBox dat in oktober 2015 werd gelanceerd en de komende jaren verder wordt uitgebouwd. Om het informeel aanbod NT2 te verankeren en kwalitatief te versterken, lanceer ik in 2016 een projectoproep.

In het doelstellingenkader van het Horizontaal Integratiebeleidsplan is een doelstelling opgenomen omtrent het ontwikkelen van een taalbeleid gericht op het versterken van het Nederlands van anderstaligen. Met initiatieven zoals 'klare taal' (www.klaretaalrendeert.be) en 'Overal Taal' (www.overaltaal.be/nl) worden organisaties ondersteund om een taalbeleid te voeren. In samenwerking tussen de drie Agentschappen en de departementen Onderwijs en Vorming, Welzijn en Werk werd in kaart gebracht welke de noden zijn op vlak van sociaal tolken en hoe het aanbod het best georganiseerd kan worden. Op basis hiervan zal ik een structureel en uniform financieringsmechanisme voor het sociaal tolken uitwerken. Taalbeleid en sociaal tolken en vertalen zijn met elkaar verbonden. Een goede afstemming vinden tussen beiden is een van de uitdagingen voor 2016.

De drie Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel krijgen de bevoegdheid om het taalniveau Nederlands van anderstaligen te attesteren. In 2015 heb ik een opdracht gelanceerd om een digitale toetsbatterij te laten ontwikkelen. De taaltesten zullen in het najaar van 2016 beschikbaar zijn.

In 2015 ontvingen 57 gemeenten een integratiesubsidie. In de toekomst zullen deze middelen, samen met andere sectorale subsidiestromen, geïntegreerd worden in het gemeentefonds als algemene middelen, zonder specifieke rapporteringsverplichtingen. Zo wil ik meer beleidsruimte geven, zodat lokale besturen, zonder overbodige planlasten, een beleid kunnen voeren dat maximaal inspeelt op lokale noden.

Het Agentschap Integratie en Inburgering heeft een project opgezet in de Vlaamse Rand waarbij zes clusters van lokale besturen ondersteund worden bij het ontwikkelen van een integrale aanpak voor het omgaan met inwoners van buitenlandse herkomst. De eerste drie proeftuinen zijn ondertussen opgestart. Midden 2015 heb ik een oproep gelanceerd om door middel van experimentele projecten intergemeentelijke samenwerking rond integratie van personen van buitenlandse herkomst te stimuleren.

Voor wat betreft de invoering van verplichte inburgering in Brussel, dring ik bij de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aan op overleg, met het oog op het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst en het uitvaardigen van een ordonnantie.

Vanaf 2016 wordt binnen inburgering de resultaatsverbintenis ingevoerd. Het inburgeringsattest zal enkel nog uitgereikt worden aan inburgeraars die geslaagd zijn voor MO en NT2.

Door in te zetten op inburgering op maat, moet het aanbod effectiever en aantrekkelijker voor vrijwillige inburgeraars. De drie Agentschappen tekenden in

op de AMIF-projectoproep "Inburgering op maat voor laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen". In Gent, Antwerpen, Brussel en de vijf provincies wordt een proeftuin opgezet om tot een geïntegreerd aanbod te komen op vlak van kinderopvang, Nederlandse taallessen en ondersteuning op vlak van zorg en opvoeding. In Antwerpen loopt een project E-inclusie waarin wordt gezocht naar en geëxperimenteerd met mogelijkheden om binnen en buiten het inburgeringstraject de digitale kloof te verkleinen. Het Agentschap Integratie en Inburgering zal een project opstarten in samenwerking met Informatie Vlaanderen om na te gaan welke maatregelen nodig zijn om digitalisering van informatie en van processen ook voor zwakkere doelgroepen efficiënt te laten verlopen. In nauw overleg met de Moslimexecutieve en afgevaardigden van de moslimgemeenschap start het Agentschap Integratie en Inburgering met een pilootproject waarbij inburgeringstrajecten aangeboden worden op maat van imams.

Om tegemoet te komen aan de specifieke (opleidings)noden van leerlingen die op 16-jarige leeftijd of ouder instromen in onderwijs, lanceerde ik de AMIF-oproep "Centrale begeleiding voor 16-18-jarige nieuwkomers uit derde landen". De drie Agentschappen zullen het project uitrollen in acht proeftuinen. Samen met de minister bevoegd voor Welzijn zet ik stappen om in overleg met alle betrokken overheden tot afspraken te komen over de opvang van en hulpverlening aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

In het kader van preventie van radicalisering heb ik samen met de minister bevoegd voor Jeugd een projectoproep gelanceerd om organisaties te ondersteunen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan de zoektocht van jongeren naar een eigen identiteit.

I. INLEIDING

Vlaanderen anno 2015 is een diverse samenleving met verschillende nationaliteiten, afkomsten, religies en levensbeschouwingen… Deze diversiteit biedt de kans en houdt de uitdaging in om samen, ongeacht de herkomst en met respect voor ieders eigenheid, een gedeelde toekomst en een gedeelde samenleving op te bouwen. De weg hier naartoe is nog lang en de herkomstkloof nog diep. Het inschakelen van personen van buitenlandse herkomst in onze samenleving verloopt moeizaam. Het integratie- en inburgeringsbeleid wil de herkomstkloof dichten en de meerwaarde van migratie en diversiteit uitdragen, zonder de moeilijkheden die dit met zich meebrengt te ontkennen.

Als Vlaamse overheid hebben we heel wat hefbomen in handen om personen van buitenlandse herkomst meer en beter aan onze samenleving te laten participeren. Met het Horizontaal Integratiebeleidsplan wil ik samen met de hele Vlaamse regering en over alle beleidsdomeinen heen initiatieven nemen om de herkomstkloof te dichten. Binnen de Vlaamse overheid wil ik de arbeidsdeelname van personen van buitenlandse herkomst tegen 2020 zien stijgen naar 10%. Met het integratiepact wil ik, bij het middenveld een breed draagvlak creëren om (in)directe discriminatie en racisme te bestrijden en wederzijds respect te bevorderen.

Kennis van het Nederlands is cruciaal om volwaardig te kunnen deelnemen aan onze samenleving en legt mee de basis voor een duurzame integratie. Realiseren van zowel een behoeftedekkend aanbod NT2 als een kwaliteitsvol informeel aanbod en een goede samenwerking en doorstroom tussen beiden, is dan ook een speerpunt van mijn beleid.

Inburgering is maatwerk. In 2009 telde Vlaanderen ongeveer 5.500 vrijwillige inburgeraars (of 39% van alle inburgeringstrajecten), in 2014 was hun aantal al meer dan verdubbeld, tot bijna 12.000, goed voor 67% van alle inburgeringstrajecten. Door het aanbod nog beter af te stemmen op hun noden, wil ik nog meer inburgeraars bereiken. Om de resultaten die inburgeraars behalen zichtbaarder te maken, wordt vanaf 2016 de resultaatsverbintenis ingevoerd. Enkel wie slaagt voor MO en NT2 zal een inburgeringsattest ontvangen. Hierdoor zal het inburgeringsattest aan waarde winnen, niet alleen voor de inburgeraar zelf, maar ook voor werkgevers en de bredere samenleving.

Een belangrijk instrument in het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid is de werking van de drie Agentschappen Integratie en Inburgering. Enerzijds moeten ze begeleiding op maat bieden aan individuele burgers van buitenlandse herkomst, anderzijds hebben ze de opdracht om organisaties, voorzieningen en besturen te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden bij het toegankelijker maken van hun aanbod voor personen van buitenlandse herkomst. Door de Huizen van het Nederlands ook te laten inkantelen, wordt de werking van de Agentschappen verruimd naar anderstaligen. Na het transitiejaar 2015 wordt 2016 voor de drie Agentschappen het jaar waarin het geïntegreerd werken vorm krijgt, maatwerk centraal staat en de opgebouwde expertise, tools en goede praktijken ruimer en efficiënter verspreid worden.

II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

Hoewel diversiteit een feit is, nemen personen van buitenlandse herkomst nog steeds niet volwaardig en evenredig deel aan onze samenleving. Deze herkomstkloof is niet eenvoudig te verklaren. Een samenspel van op elkaar inspelende factoren ligt aan de basis. Het terugdringen van de herkomstkloof is dé centrale doelstelling van het integratie- en inburgeringsbeleid van de komende jaren. Om dit te realiseren heb ik in mijn beleidsnota vier strategische doelstellingen naar voor geschoven.

1. In alle relevante maatschappelijke domeinen verminderen we de herkomstkloof

1.1. Alle betrokken beleidsdomeinen nemen maatregelen om de herkomstkloof tijdens deze regeerperiode daadwerkelijk terug te dringen

Realisaties
Het wegwerken van de herkomstkloof is een gedeelde verantwoordelijkheid van de hele Vlaamse Regering en van elke minister vanuit zijn/haar specifieke bevoegdheden. Zowel vanuit mijn bevoegdheid inzake inburgering, als mijn horizontale bevoegdheid inzake de coördinatie van het horizontaal/transversaal integratiebeleid, zal ik samen met mijn collega's initiatieven blijven nemen om deze kloof te verkleinen.

Om dit te coördineren, werk ik samen met mijn collega-ministers aan een Horizontaal Integratiebeleidsplan. Op 3 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering het doelstellingenkader van dit Horizontaal Integratiebeleidsplan goed. Ik zal samen met mijn collega's concrete acties uitwerken binnen dit doelstellingenkader. De Commissie Integratiebeleid zal verschillende stakeholders en experten betrekken bij de ontwerpversie van dit plan en zal het voor advies voorleggen aan de VLOR en de SERV. Tegen begin 2016 wil ik dit uitgewerkte plan naar de Vlaamse Regering brengen.

Daarnaast draag ik vanuit mijn bevoegdheid integratie met concrete acties bij aan het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019. Zo ontwikkelt het Netwerk Tegen Armoede momenteel een vormingsmodule voor eerstelijnswerkers met betrekking tot gekleurde armoede, door middel van actieve participatie van verenigingen die etnisch-culturele minderheden in armoede bereiken.
Het Vlaamse integratiebeleid richt zich ook op mensen zonder wettig verblijf die wegens een noodsituatie begeleiding vragen. De drie Agentschappen bieden ondersteuning aan lokale besturen, diensten en organisaties die met precaire verblijvers in contact komen in functie van het bieden van een realistisch toekomstperspectief en hen te informeren over programma's rond vrijwillige terugkeer.

Naar aanleiding van de vluchtelingen- en asielcrisis en de uitzonderlijke omvang ervan, stemde de Vlaamse Regering op 4 september 2015 in met een voorstel van de Minister-President om een Ministerieel Comité op te richten met oog op de nodige beleidsafstemming tussen de ministers.

Beleidsopties
In 2016 zal ik de opstart en de uitvoering van de maatregelen uit het Horizontaal Integratiebeleidsplan nauwgezet opvolgen. Ik zal eveneens bekijken op welke wijze de middelen van het Europese Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF) ook kunnen ingezet worden voor projecten die het Horizontale Integratiebeleidsplan

ondersteunen. Ik bereid de tussentijdse evaluatie en actualisatie van dit Horizontaal Integratiebeleidsplan voor die zal plaatsvinden in 2017.

Het integratiebeleid is een complexe thematiek waarbij horizontale/transversale coördinatie en voldoende expertise noodzakelijk zijn. Hierbij zal ik me laten bijstaan door de Commissie Integratiebeleid. Ik zal het mandaat en de expertise van de Commissie Integratiebeleid en haar leden verder versterken.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur volgt het project van het Netwerk Tegen Armoede met betrekking tot gekleurde armoede op, stuurt bij waar nodig en neemt de nodige maatregelen zodat de opgebouwde expertise maximaal ingezet en verspreid kan worden.

1.2. Alle betrokken beleidsvelden voeren een beleid op basis van permanente en systematische gegevensverzameling en monitoring

Realisaties
Op 8 mei 2015 bevestigde de Vlaamse Regering het afsprakenkader van de Commissie Integratiebeleid voor een uniforme operationalisering van de doelgroep bij monitoring. Hiermee wordt de basis gelegd om over beleidsdomeinen heen én afgestemd met federale overheidsdiensten en sociale partners eenzelfde operationalisering te hanteren voor het monitoren van de maatschappelijke positie van personen van buitenlandse herkomst. Dit is noodzakelijk om een effectief en onderbouwd inclusief integratiebeleid te kunnen voeren.

In 2013 verscheen de eerste editie van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor (VLIM). Hierin worden data verzameld uit domeinspecifieke databanken, data die ontstaan via koppeling van databanken en data uit bevragingen. In november 2015 verschijnt de tweede editie van de VLIM. Ten opzichte van de vorige editie zijn er een aantal bijkomende indicatoren opgenomen, onder meer op basis van de laatste editie van de stadsmonitor. Naarmate beleidsdomeinen verdere stappen ondernemen voor het monitoren van personen van buitenlandse herkomst, zullen deze gegevens de toekomstige edities van de VLIM blijven voeden.

De Lokale Inburgerings-en Integratiemonitor (LIIM) bevat een selectie van indicatoren op niveau van de gemeenten en ondersteunt lokale besturen bij het afstemmen van hun integratiebeleid op de situatie van personen van buitenlandse herkomst in hun gemeente. Deze monitor wordt jaarlijks geactualiseerd. In 2015 verscheen de 4de editie van de LIIM. Nieuw is de beschikbaarheid van een aantal datareeksen voor de Brusselse gemeenten.

De beheersovereenkomst met het Steunpunt Inburgering en Integratie loopt af op 31 december 2015. Op 23 november 2015 wordt er een slotconferentie georganiseerd. In 2014 en 2015 werd onder meer onderzoek verricht over migrantenondernemers, hoogopgeleide anderstalige nieuwkomers, taaltrajecten van inburgeraars en sportparticipatie. De conclusies en onderzoeksrapporten zijn beschikbaar op de website van het Steunpunt.

Beleidsopties
Door het uniformiseren van de definitie van personen van buitenlandse herkomst, werd een belangrijke stap gezet om het integratiebeleid en de herkomstkloof binnen alle beleidsvelden te monitoren. Binnen het Horizontaal Integratiebeleidsplan zal ik de vorderingen van de verschillende beleidsvelden op dit gebied opvolgen. De LLIM en de VLIM zullen verrijkt worden met deze bijkomende gegevens. In een volgende fase moet werk gemaakt worden van het

koppelen van databanken om nog beter zicht te krijgen op de positie van personen van buitenlandse herkomst binnen de verschillende beleidsdomeinen.

Een aantal belangrijke aspecten die verband houden met de integratieproblematiek kunnen niet door middel van administratieve data in beeld gebracht worden en blijven daardoor voorlopig een blinde vlek. Het gaat bijvoorbeeld om de mate waarin er in Vlaanderen sprake is van een 'gedeeld en actief burgerschap'. Aspecten die daaronder vallen zijn onder meer sociale samenhang, interculturele contacten, taalgebruik, wederzijdse houdingen en beeldvorming, discriminatie, identiteitsbeleving, maatschappelijk vertrouwen en betrokkenheid. Om dergelijke aspecten in beeld te brengen en door de tijd heen op te volgen, is nood aan een terugkerende specifieke op de doelgroep afgestemde bevraging. In 2016 zal deze bevraging voorbereid worden. De resultaten zullen in de toekomst opgenomen worden in de VLIM.

De middelen die de voorbije jaren voorzien waren vanuit Inburgering en Integratie voor het Steunpunt Integratie en Inburgering blijven behouden voor het financieren van beleidsrelevant onderzoek inzake integratie en inburgering. Ik stel op dit moment een onderzoeksprogramma samen voor de komende jaren.

1.3. We versterken de betrokkenheid van het middenveld bij het integratiebeleid

Realisaties

Het is een illusie om te denken dat de herkomstkloof gedicht kan worden enkel door het optreden van de overheid. In het regeerakkoord stelt de Vlaamse Regering daarom een integratiepact voor met sociale partners, onderwijspartners, sociale organisaties, lokale besturen, media en verenigingen van personen van buitenlandse herkomst. Hiermee wil ik een breed draagvlak creëren om (in)directe discriminatie op basis van nationaliteit, ras en afkomst en racisme te bestrijden en wederzijds respect te bevorderen. Het afgelopen jaar werden met verschillende stakeholders al verkennende gesprekstafels georganiseerd, gecoördineerd door de diversiteitsambtenaar van de Vlaamse overheid.

Momenteel loopt er een onderzoeksopdracht om na te gaan wat, binnen de Vlaamse context, de beste manier is om beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst te organiseren. De resultaten van het onderzoek worden tegen midden 2016 verwacht.

Beleidsopties

Het integratiepact is een project van de voltallige regering. Op basis van verkennende overleggen zal ik een conceptnota voorbereiden met de uitgangspunten, aanpak en planning.

Op basis van de resultaten van het onderzoek inzake beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst zal ik de nodige beslissingen nemen met betrekking tot een bijgestuurde aanpak voor Vlaanderen.

1.4. De Vlaamse overheid neemt zelf het voortouw

De interlevensbeschouwelijke dialoog wordt driemaandelijks georganiseerd onder roterend voorzitterschap van de religies en levensbeschouwingen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur staat in voor het secretariaat: in overleg met het voorzitterschap, verstuurt het Agentschap Binnenlands Bestuur de uitnodigingen en zorgt voor de verslaggeving van de bijeenkomsten. In 2015

vonden er reeds drie bijeenkomsten plaats. Ook actuele thema's zoals de vluchtelingencrisis en de radicalisering werden besproken.

Voor de realisaties en beleidsopties met betrekking tot het diversiteitsbeleid van de Vlaamse overheid, verwijs ik naar mijn Beleidsbrief Bestuurszaken.

2. We blijven investeren in het verhogen van de kennis van Nederlands (als tweede taal)

2.1. We maken werk van een behoeftedekkend aanbod NT2

Realisaties
Een behoeftedekkend aanbod NT2 is veel meer dan het voorzien in voldoende cursussen. Het speelt in op de noden van anderstaligen, is beter afgestemd met de andere onderdelen in het inburgeringstraject, is intensiever, heeft meer instapmomenten, een flexibel aanbod en biedt meer mogelijkheden tot afstandsleren,…

Werk maken van een behoeftedekkend aanbod NT2 op maat veronderstelt een accuraat zicht op dit aanbod en de organisatie ervan. Bijgevolg heb ik een samenwerkingsprotocol gesloten met de Onderwijsinspectie waarin zij de opdracht krijgt om een stand van zaken op te maken over het aanbod NT2 in de CVO's en CBE's en om aanbevelingen te formuleren om dit aanbod maximaal af te stemmen op de noden van de anderstaligen. Deze opdracht loopt tot begin 2016.

Een behoeftedekkend aanbod NT2 zet ook in op geïntegreerde opleidingstrajecten. Hierdoor kunnen anderstalige volwassenen binnen een beperkte periode een combinatie van modules, trajecten en opleidingen afwerken (bv. een opleiding naar werk gecombineerd met NT2). Dit verhoogt de motivatie én het leerrendement. Het gaat concreet over volgende realisaties:

- Voor anderstalige werkzoekenden lopen er geïntegreerde trajecten tussen VDAB (Kiezen) – CVO en CBE (NT2) en Inburgering (MO). Hiertoe wordt eveneens aangepast lesmateriaal ontwikkeld. Lokale partners werken hiervoor intensief samen.
- Naar aanleiding van de implementatie van de nieuwe opleidingsprofielen NT2 werken de (voormalige) Huizen van het Nederlands aan een betere afstemming van het aanbod NT2 tussen de CVO's onderling in functie van doorstroom van cursisten en/of gecombineerde trajecten. Dit gebeurt eveneens voor cursisten die willen doorstromen vanuit CBE naar CVO.
- Op projectmatige basis ondersteunen de (voormalige) Huizen van het Nederlands taal- en vakdocenten en inventariseren ze de geïntegreerde trajecten bij CVO, VDAB en derden.

Naast het formeel aanbod NT2 zijn er ook talloze mogelijkheden om op een meer informele manier Nederlands te oefenen. Dit aanbod is vaak een initiatief van steden en gemeenten of middenveldorganisaties met als doel mensen de kans te bieden om wat ze geleerd hebben verder in de praktijk te oefenen en de drempels te verlagen om in het dagelijks leven Nederlands te spreken. De (voormalige) Huizen van het Nederlands hebben de portaalsite www.nederlandsoefenen.be ontwikkeld. Per regio hebben ze alle oefenkansen Nederlands in kaart gebracht. De website streeft een zo volledig mogelijk en up-to-date overzicht van de oefenkansen Nederlands in Vlaanderen na. De website zal verder worden aangevuld en afgestemd op andere online platformen om Nederlands te oefenen. De website wil een handig instrument zijn voor anderstaligen en doorverwijzers om informatie over oefenkansen in Vlaanderen te verzamelen.

De ontwikkeling van Nedbox (www.nedbox.be) startte eind 2013 met middelen van het Europees Integratiefonds. Nedbox is een digitaal platform om Nederlands te leren en te oefenen. Het resultaat is een dynamisch en breed toegankelijk digitaal platform waarop anderstaligen hun kennis van het Nederlands verder kunnen inoefenen. In oktober 2015 werd het platform voorgesteld aan het publiek. Met AMIF-middelen wordt NedBox verder uitgebouwd. Ik wil dat NedBox in 2018 de referentie is voor het oefenen van Nederlands op een leuke, niet-schoolse manier in de vrije tijd.

Beleidsopties

Op basis van de bevindingen en aanbevelingen van de Onderwijsinspectie met betrekking tot het aanbod NT2, zal ik in samenspraak met mijn collega bevoegd voor Onderwijs de nodige maatregelen nemen om een behoeftedekkend aanbod NT2 op maat te realiseren, desgevallend met de hulp van private aanbodverstrekkers en door middel van nieuwe tehnologieën, zoals leren op afstand (onder andere door middel van applicaties). Tevens moet er op basis van de resultaten van het samenwerkingsprotocol met de Onderwijsinspectie nagegaan worden of inburgeraars vlotter kunnen instromen naar een NT2-traject teneinde te vermijden dat er veel tijd verloren gaat vooraleer de inburgeraar kan starten zich het Nederlands eigen te maken.

De (voormalige) Huizen van het Nederlands hebben steeds het initiatief genomen om het volwassenenonderwijs te stimuleren om hun aanbod behoeftedekkend te maken. Met het decreet van 29 mei 2015 zullen de Agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel deze taak verder opnemen in nauw overleg en in onderlinge samenwerking met de CVO, CBE, Syntra en de VDAB.

De Agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel zullen ook extra inzetten op de doorstroom van anderstalige nieuwkomers naar geïntegreerde opleidingstrajecten. Hiertoe plannen zij volgende acties:

- vraag en aanbod van duale en geïntegreerde trajecten op een structurele manier in kaart brengen;
- instrumenten ontwikkelen in functie van maatwerk (draaiboek, aangepaste intake, in kaart brengen van het instapniveau NT2 – beroepsopleiding, …);
- de organisatie van geïntegreerde trajecten stimuleren, telkens met het oog op een structurele inbedding ervan;
- knelpunten in structuren en regelgeving in kaart brengen en alternatieven formuleren;
- intensief samenwerken met aanbodverstrekkers NT2, VDAB, OCMW's en andere doorverwijsinstanties om tot een vlotte monitoring van het geïntegreerd aanbod te komen en snel eventuele vragen en knelpunten te detecteren.

Soms hebben anderstaligen al het volledige aanbod NT2 doorlopen, maar durven ze nog te weinig Nederlands gebruiken; soms zijn anderstaligen eerder geïsoleerd en biedt een informeel aanbod de kans om het eigen netwerk uit te breiden; soms is het gewoon een manier om wat ze in de les hebben geleerd verder in de praktijk te brengen.

Om het informeel aanbod NT2 te verankeren en kwalitatief te versterken zal ik in 2016 een projectoproep lanceren. De Agentschappen, in samenwerking met het Huis van het Nederlands Brussel, zullen de regie voeren over het aanbod en mee instaan voor het transparant maken en monitoren van het aanbod. Zij zullen ook zorgen voor vorming en ondersteuning van vrijwilligers, voor de organisatie van intervisie en uitwisseling en voor deskundigheidsbevordering en ondersteuning van de professionals. De projectoproep heeft ook tot doel na te gaan welke methodieken effectief zijn en wat de succesfactoren zijn om aldus

kwaliteitscriteria te ontwikkelen voor een aanbod van niet-formeel Nederlands leren.

Gelet op de sterk gestegen instroom van vluchtelingen zal ik samen met mijn college bevoegd voor onderwijs het aanbod NT2 op korte termijn uitbreiden in functie van de reële noden. Een aanbod met private aanbodverstrekkers vult de hiaten op.

2.2. De Vlaamse overheid voert een taal(promotie)beleid en we stimuleren de voorzieningen om een taalbeleid te voeren

Realisaties
Nederlands is een belangrijke hefboom om te komen tot een verhoogde maatschappelijke participatie en sociale cohesie. Het ontwikkelen en voeren van een taalbeleid dat erop gericht is om het Nederlands van personen van buitenlandse herkomst te versterken en taal als drempel weg te nemen, is een doelstelling die moet opgenomen en uitgedragen worden door alle beleidsdomeinen. Deze doelstelling werd dan ook opgenomen in het doelstellingenkader van het Horizontaal Integratiebeleidsplan.

Met initiatieven zoals 'klare taal' (www.klaretaalrendeert.be) en 'Overal Taal' (www.overaltaal.be/nl) ondersteunen en stimuleren de (voormalige) Huizen van het Nederlands organisaties om een taalbeleid te voeren.

In de Vlaamse Rand organiseert het Agentschap Integratie en Inburgering in samenwerking met vzw 'de Rand' en de provincie Vlaams-Brabant in augustus 2015 en januari 2016 de jaarlijkse NT2-campagne met onder meer de organisatie van 13 extra infosessies NT2 in de Vlaamse Rand in samenwerking met CVO en CBE en 7 infosessies in de brede rand en het beantwoorden van oproepen op het gratis 0800-nummer voor informatie over NT2-aanbod.

Een professioneel, kwaliteitsvol uitgebouwd aanbod sociaal tolken ondersteunt voorzieningen en diensten in hun communicatie met een publiek dat het Nederlands niet of nog niet machtig is. Het helpt hen ook om dat deel van de bevolking te bereiken dat omwille van de taalkloof de weg naar de voorzieningen niet of nog onvoldoende vindt. Om effectief en efficiënt te zijn wordt het instrument sociaal tolken best niet geïsoleerd ingezet, maar ingebed in een ruimer taalbeleid. Sinds 1 januari 2015 hebben de Agentschappen de opdracht een kwalitatief aanbod sociaal tolken aan te bieden. In samenwerking met de grootste gebruikersoverheden van het sociaal tolken in Vlaanderen, de departementen Onderwijs en Vorming, Welzijn en Werk, wordt in kaart gebracht welke de noden zijn op vlak van sociaal tolken en hoe het aanbod het best georganiseerd kan worden. Ik verwacht de resultaten van deze analyse in het najaar. Op basis hiervan zal ik vervolgens een structureel en uniform financieringsmechanisme voor het sociaal tolken uitwerken.

In het kader van het inzetten op taalverwerving vóór de leeftijd van zes jaar, werd begin 2015 een werkgroep opgericht, getrokken door Kind & Gezin, en met vertegenwoordigers van Onderwijs, Welzijn, Agentschap Binnenlands Bestuur en Agentschap Integratie en Inburgering. De werkgroep brengt de acties in kaart die nodig zijn om de overgang van thuis/kinderopvang naar het kleuteronderwijs te stimuleren. Daarnaast wordt hierin uitgeklaard welke rol de Agentschappen kunnen spelen in de verdere uitbouw van de Huizen van het Kind op het vlak van taalontwikkeling en ouderbetrokkenheid.

Beleidsopties
Ik zal samen met mijn collega-ministers een gecoördineerd taalbeleid uitwerken dat er op gericht is taaldrempels weg te nemen en maximale oefenkansen

Nederlands te creëren. De Vlaamse overheid én de door haar georganiseerde en gesubsidieerde voorzieningen moeten hierin voortrekkers zijn. Dit wordt meegenomen in het Horizontaal Integratiebeleidsplan.

Taalbeleid en sociaal tolken en vertalen zijn met elkaar verbonden. Een goede afstemming vinden tussen beiden is een van de uitdagingen voor 2016. Ik zal de Agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel vragen om naast het sociaal tolken ook te blijven zoeken naar alternatieve ondersteuningsvormen om de taalkloof te helpen overbruggen. Hiervoor bestaan verschillende instrumenten: Nederlandse lessen, taalbeleid, oefenkansen, taalondersteuning via vertalingen of pictogrammen, klare taal, taalondersteuning met vrijwilligers etc. Ook op dit domein moet Vlaanderen radicaal de kaart van digitalisering trekken. Het aanbieden van een geïntegreerd antwoord om de dienstverlening (taal)toegankelijk te maken, op maat van de organisatie, is net de opdracht van de Agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel. Bovendien laat dit toe om dure, kwalitatieve tolkdienstverlening voor te behouden voor die omstandigheden waar de inzet van een tolk een absolute vereiste is om de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen. Ik zal de Agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel ook vragen om een voorstel uit te werken over de inzet van het instrument sociaal vertalen.

2.3. We optimaliseren de werking van de Huizen van het Nederlands

Realisaties
Met het decreet van 29 mei 2015 zijn de opdrachten omschreven in het decreet van de Huizen van het Nederlands (2004) opgenomen in het decreet van 7 juni 2013. In uitvoering hiervan zullen de Huizen van het Nederlands, met uitzondering van het Huis van het Nederlands Brussel, ondergebracht worden in de drie Agentschappen. In de loop van 2015 zijn de nodige stappen gezet om deze inkanteling voor te bereiden.

Met het decreet van 29 mei 2015 krijgen de drie Agentschappen, en het Huis van het Nederlands in Brussel, de expliciete bevoegdheid om het taalniveau Nederlands van anderstaligen te attesteren. Dit laat ons toe om vanuit het beleidsveld Inburgering te waken over de kwaliteit van deze opdracht. Om de Agentschappen te ondersteunen in het kwaliteitsvol attesteren, heb ik in 2015 een opdracht uitgeschreven om een digitale toetsbatterij te laten ontwikkelen. De taaltesten zullen in het najaar 2016 beschikbaar zijn.

Beleidsopties
De werking van de (voormalige) Huizen van het Nederlands zal in de loop van 2016 verder geïntegreerd worden in de werking van de Agentschappen. Dit laat toe om voor inburgeraars en anderstaligen die Nederlands willen leren een centrale intake en oriëntatie te doen. Dat is niet alleen klantvriendelijker en efficiënter, het geeft ook de mogelijkheid om anderstaligen te screenen op hun nood aan een volledig inburgeringstraject. De efficiëntiewinst biedt dan weer ruimte om, waar nodig, een meer gerichte intake en doorverwijzing in te voeren, bijvoorbeeld in het kader van een geïntegreerd traject.

3. We versterken de bestuurskracht van lokale besturen in het voeren van een lokaal integratiebeleid

3.1. We versterken de regierol van de lokale besturen

Realisaties

In 2015 hebben 57 gemeenten een integratiesubsidie ontvangen. In de toekomst zullen deze middelen, samen met andere sectorale subsidiestromen, geïntegreerd worden in het gemeentefonds als algemene middelen, zonder specifieke rapporteringsverplichtingen. Zo wil ik meer beleidsruimte geven, zodat de lokale besturen, zonder overbodige planlasten, een beleid kunnen voeren dat maximaal inspeelt op lokale noden. In het decreet van 3 juli 2015 werden de nodige bepalingen ingeschreven die het toepassingsgebied van de betrokken sectorale decreten verengen tot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest/VGC en de faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand.

Naar aanleiding van de vele signalen vanuit de lokale besturen in de Vlaamse Rand gaf ik, in samenspraak met mijn collega bevoegd voor de Vlaamse Rand, begin 2015 het Agentschap Integratie en Inburgering de opdracht een aanpak op maat uit te werken. Samen met deze lokale besturen, het Agentschap Binnenlands bestuur, vzw De Rand en andere relevante partners werd het project 'Integrale aanpak van de instroom van nieuwe inwoners van vreemde origine in de Vlaamse Rand' uitgewerkt. Het project loopt drie jaar en moet ertoe leiden dat de lokale besturen in de brede Vlaamse Rand beter uitgerust zijn om op een kwaliteitsvolle en effectieve manier om te gaan met de instroom en aanwezigheid van inwoners met een buitenlandse herkomst in hun gemeente. Minimaal zes clusters van lokale besturen worden ondersteund. De eerste drie proeftuinen zijn ondertussen opgestart. De instroom van nieuwkomers afkomstig uit Brussel en Wallonië zal de nodige aandacht krijgen. De ervaringen en resultaten binnen dit project worden geanalyseerd en ter beschikking gesteld van andere regio's in Vlaanderen die met soortgelijke demografische evoluties worden geconfronteerd.

Op 19 juni 2015 heb ik een projectoproep gelanceerd om gemeenten te stimuleren intergemeentelijk samen te werken met betrekking tot de integratie van personen van buitenlandse herkomst. De projecten moeten vooral inspelen op twee thema's: enerzijds onthaalbeleid en anderzijds samenleven in diversiteit en gelijke kansen. De subsidieaanvraag moet uitgaan van minstens drie steden/gemeenten waarvan minstens één stad/gemeente geen integratiesubsidie ontvangt. De maximale looptijd van een project bedraagt drie jaar. Er wordt in totaal 1 miljoen euro op de begroting 2015 ter beschikking gesteld. De samenwerkingsverbanden ontstaan en groeien van onderuit, vanuit de noden en uitdagingen die de steden/gemeenten ter plekke ervaren.

Beleidsopties

Lokale besturen voeren de regie over het lokaal integratiebeleid. Het Agentschap Integratie en Inburgering zal met het Agentschap Binnenlands Bestuur en de VVSG een vernieuwd vormings– en ondersteuningsaanbod uitwerken. Daartoe zal een nulmeting uitgevoerd worden, zowel naar vraag als naar aanbod. De uitdaging bestaat er onder meer in om gemeenten zonder integratiedienst te ondersteunen, intergemeentelijke samenwerking te stimuleren en samen met de integratieambtenaren en –diensten toegang te vinden bij andere gemeentelijke diensten in functie van een inclusief beleid. Daarbij zullen lokale besturen ondersteund worden bij het stimuleren van de politieke participatie van niet-Belgen. Het versterken van de lokale besturen om het lokale integratiebeleid vorm te geven wordt ook meegenomen in het Horizontaal Integratiebeleidsplan.

Het Agentschap Integratie en Inburgering zal het project 'Integrale aanpak van de instroom van nieuwe inwoners van vreemde origine in de Vlaamse Rand' verder uitrollen en opvolgen.

De kennis die in de projecten intergemeentelijke samenwerking wordt opgedaan, zal ook uitgedragen worden naar andere steden/gemeenten in Vlaanderen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal hiertoe in overleg met het Agentschap

Integratie en Inburgering en de VVSG de nodige maatregelen nemen (bv. door een lerend netwerk te installeren, infobrochures op te maken,…).

3.2. We versterken het integratie- en inburgeringsbeleid in Brussel

Realisaties
Rekening houdend met de specifieke Brusselse context heeft de Vlaamse Regering beslist om het Huis van het Nederlands in Brussel niet in te kantelen in het Agentschap Integratie en Inburgering. De opdrachten als Huis van het Nederlands en de taken op vlak van taalbeleid en -promotie in Brussel heeft de Vlaamse Regering toegekend aan het Huis van het Nederlands Brussel.

In de werking van het Agentschap Integratie en Inburgering neemt Brussel een bijzondere positie in. Als grootstad vraagt Brussel een eigen aanpak: de grote aantallen personen van buitenlandse herkomst hebben tot gevolg dat veel Brusselse organisaties al een traditie hebben om met de doelgroep te werken. Bovendien is inburgering hier vooralsnog niet verplicht. Daarnaast is er het gegeven dat het Huis van het Nederlands Brussel niet geïntegreerd is in het Agentschap Integratie en Inburgering. De prioriteiten voor de Brussel-werking van het Agentschap worden bepaald in nauwe samenwerking met de VGC, die als plaatsvervangend lokaal bestuur de regierol voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad opneemt.

Beleidsopties
Het verplicht maken van inburgering in Brussel is in de eerste plaats een bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), terwijl het inrichten van de inburgeringstrajecten de bevoegdheid is van de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie. Samen met mijn collega bevoegd voor Brussel blijf ik bij de betrokken overheden aandringen op overleg, met het oog op het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst en het uitvaardigen van een ordonnantie. Ik heb de bevoegde leden van de GGC, Pascal Smet en Céline Fremault, aangeschreven en onze visie uiteen gezet.

De Agentschappen en het Huis van het Nederlands maken de nodige afspraken in functie van een onderling afgestemde werking.

3.3. We verbeteren de woonsituatie van woonwagenbewoners

Realisaties
Om het beleid inzake woonwagenterreinen meer te benaderen vanuit het woonperspectief, werd dit in 2015, en hiermee samenhangend de middelen, overgeheveld van het beleidsveld 'inburgering' naar het beleidsveld 'woonbeleid'.

In 2015 heb ik een omzendbrief rondgestuurd, waarmee ik de aandacht van de provincies en de steden en gemeenten vraag voor de opvang van rondtrekkende families van woonwagenbewoners, door te zorgen voor voldoende doortrekkersterreinen en pleisterplaatsen.

Beleidsopties

Woonwagenbewoners zijn een bijzondere doelgroep van het integratiebeleid. Vanuit mijn horizontale bevoegdheid inzake integratiebeleid wil ik in overleg met de relevante departementen en het Minderhedenforum een stand van zaken opmaken, knelpunten opsporen en waar nodig oplossingen zoeken voor de situatie van woonwagenbewoners, daar waar zich problemen stellen op vlak van participatie aan en toegang tot maatschappelijke dienstverlening.

4. We organiseren een behoeftedekkend individueel vormings- en begeleidingsaanbod voor personen van buitenlandse herkomst

4.1. We verhogen de doeltreffendheid van inburgering

Realisaties
Een doeltreffend inburgeringsaanbod veronderstelt dat de Agentschappen een doorgedreven kwaliteitsbeleid voeren. De voorbereidingen zijn gestart om over te schakelen op een uniform kwaliteitsbeleid met een uitgewerkte klachtenprocedure, impactmetingen en structurele klantentevredenheidsmetingen.

De nieuwe Kruispuntbank Inburgering 'Connect' werd verder ontwikkeld. Sinds eind 2014 is uitwisseling mogelijk tussen de voormalige onthaalbureaus en Huizen van het Nederlands, VDAB, Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en OCMW. Nieuw sinds het voorjaar 2015 is de uitwisseling met Onderwijs (Discimus) die het mogelijk maakt na te gaan of minderjarige nieuwkomers effectief school lopen of niet.

Vanaf 2016 wordt de resultaatsverbintenis ingevoerd. Het inburgeringsattest zal enkel nog uitgereikt worden aan inburgeraars die geslaagd zijn voor MO en NT2. Dit wordt geregeld in het uitvoeringsbesluit bij het decreet van 7 juni 2013 dat in het najaar 2015 voor goedkeuring aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd. Omdat de lessen MO ontwikkelingsdoelen (en geen eindtermen) vooropstellen, wordt gewerkt met een persoonlijk ontwikkelingsplan, op maat van iedere inburgeraar. Die moet aan de hand van het ontwikkelingsplan aantonen dat hij effectief acties heeft ondernomen om de vooropgestelde ontwikkelingsdoelen te realiseren. In de loop van 2015 hebben de Agentschappen stappen gezet om de werkwijze onderling op elkaar af te stemmen, beoordelingscriteria te bepalen en om medewerkers te vormen in het gebruik van het ontwikkelingsplan als beoordelingsinstrument.

Uit PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies), een grootschalig internationaal onderzoek dat de taalkundige en numerieke vaardigheden test van volwassenen tussen 16 en 65 jaar, blijkt dat anderstaligheid en laaggeletterdheid elkaar versterken. Naast taalverwerving ook werken aan het duurzaam verwerven van brede geletterdheidscompetenties is dan ook een aandachtspunt in mijn beleid. Een specifieke, tot op heden moeilijk te bereiken doelgroep zijn laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen. Zij kampen onder meer met praktische, psychologische en emotionele drempels waardoor deelname aan de soms verplichte inburgeringstrajecten in het gedrang komt. Daarom tekenden de Agentschappen in 2015 in op de AMIF-projectoproep "Inburgering op maat voor laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen". Voor deze oproep is 1 miljoen euro voorzien (75% vanuit AMIF en 25% cofinanciering vanuit inburgering).

In Gent, Antwerpen, Brussel en in alle provinciale werkingsgebieden wordt een proeftuin opgezet om tot een geïntegreerd aanbod te komen op vlak van kinderopvang, Nederlandse taallessen en ondersteuning op vlak van zorg en opvoeding. Bijzondere aandacht gaat naar het versterken van de moeders. Er wordt vertrokken van de belevingswereld van de moeder, inzonderheid op wat de confrontatie met de vaak nieuwe woon –en leefomgeving met zich meebrengt. Door de laaggeletterde moeders en hun jonge kinderen samen te betrekken, wordt een context gecreëerd die de ontwikkelingskansen van de kinderen verhoogt. Ook de vaders en mogelijke andere gezinsleden worden in het project aangesproken. De proeftuinen zijn een samenwerkingsverband tussen inburgering, basiseducatie en Kind en Gezin. Om nadien tot een structurele

verankering van de experimenten te kunnen overgaan, wordt een lerend netwerk opgestart onder leiding van VBJK, het centrum voor Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Moeders.

In Antwerpen is het stedelijk Agentschap in januari 2015 gestart met een project E-inclusie waarin wordt gezocht naar en geëxperimenteerd met mogelijkheden om binnen en buiten het inburgeringstraject de digitale kloof te verkleinen.

Beleidsopties

De Agentschappen zullen hun klanten - inburgeraars zowel als organisaties die een beroep doen op de dienstverlening - systematisch bevragen op vlak van tevredenheid van de dienstverlening. Het is de bedoeling om in 2016 een nulmeting uit te voeren en op basis van de resultaten van die nulmeting voor 2017 en de volgende jaren expliciete verbeterpunten naar voor te schuiven. De Agentschappen stemmen hun tevredenheidsmetingen onderling op elkaar af zodat onderlinge benchmarking mogelijk wordt.

Het beheer van de Kruispuntbank Inburgering wordt midden 2016 overgedragen door het Agentschap Binnenlands Bestuur aan het Agentschap Integratie en Inburgering.

Vanaf 2016 ontvangt de inburgeraar enkel nog een inburgeringsattest als hij geslaagd is voor MO en NT2. Hierdoor zal het inburgeringsattest aan waarde winnen, niet alleen voor de inburgeraar zelf, maar ook voor werkgevers en de bredere samenleving. Ik wil het effect van deze maatregel monitoren en nagaan welke bijkomende maatregelen er mogelijk zijn om het inburgeringsattest nog meer te valoriseren, onder meer binnen de Vlaamse overheid.

Ik zal samen met de Vlaamse minister van Onderwijs bekijken hoe de procedure van diplomagelijkschakeling geoptimaliseerd kan worden en de administratieve rompslomp verminderd kan worden. Voor inburgeraars die reeds verschillende competenties meebrengen vanuit het buitenland maar dit niet kunnen aantonen met een studiebewijs, bieden Eerder Verworven Competentie-trajecten (EVC-trajecten) een grote meerwaarde. De Agentschappen zullen nagaan hoe het aanbod loopbaanoriëntatie binnen inburgering maximaal kan aansluiten bij het Vlaamse EVC-beleid.

De Agentschappen zullen het AMIF-project "Inburgering op maat voor laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen" uitrollen in 8 proeftuinen. De proeftuinen lopen tot eind 2016. In nauwe samenwerking met experten op vlak van geletterdheid zullen ze hun eigen medewerkers vormen en ondersteunen om gepast om te gaan met geletterdheidsproblemen zodat laaggeletterdheid geen obstakel vormt om het inburgeringstraject op een vlotte manier te doorlopen.

In het kader van E-inclusie zal het Agentschap Integratie en Inburgering, aanvullend bij het pilootproject in Antwerpen waar onderzocht wordt of en hoe tijdens inburgeringstrajecten minimale digitale vaardigheden kunnen worden aangeleerd, een project opstarten in samenwerking met Informatie Vlaanderen om na te gaan welke maatregelen nodig zijn om digitalisering van informatie en van processen ook voor zwakkere doelgroepen efficiënt te laten verlopen.

4.2. We bereiken meer personen van buitenlandse herkomst met het individueel vormings- en begeleidingsaanbod

Realisaties

De Agentschappen hebben ingetekend op de AMIF-oproepen met betrekking tot laaggeletterde moeders (zie punt 4.1) en 16-18-jarigen (zie punt 4.3).

Het Agentschap Integratie en Inburgering start, in nauw overleg met de Moslimexecutieve en afgevaardigden van de moslimgemeenschap, een pilootproject waarbij inburgeringstrajecten aangeboden worden op maat van imams. Het aanbod moet behoeftegericht en voldoende flexibel zijn en moet focussen op de rol die imams hebben in deze samenleving. De nadruk zal daarbij sterk liggen op het juridische kader van onze samenleving en de rol van kerk/ staat. Daarnaast wordt bekeken hoe de Nederlandse taalvaardigheid van deze groep verhoogd kan worden. In het najaar 2015 wordt het aanbod nader uitgewerkt in samenwerking met relevante stakeholders. In 2016 zal het traject uitgetest worden. Nadien zullen de Agentschappen zorgen voor een structurele inbedding van dit traject binnen het opleidingsaanbod. Deze actie is opgenomen in het Vlaams Actieplan Radicalisering.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur onderzoekt de gronden in de EU-regelgeving met betrekking tot de vrijstelling van de inburgeringsplicht van EU-onderdanen en hun familieleden. Een oplijsting zal worden gegeven van de belemmeringen voor de invoering van een verplicht integratietraject. Verder wordt nagegaan welke inspanningen de Vlaamse Regering kan leveren voor de invoering van een verplicht integratietraject voor EU-onderdanen en hun familieleden die zich in Vlaanderen komen vestigen.

Met het decreet van 29 mei 2015 (artikel 5) werd het decreet van 7 juni 2013 gewijzigd zodat inburgeraars die binnen de vijf jaar na vestiging in Brussel en Wallonië naar het Vlaamse Gewest verhuizen, ook verplicht kunnen worden om een inburgeringstraject te volgen. Als het uitvoeringsbesluit bij het decreet van 7 juni 2013 begin 2016 in werking treedt, zullen deze inburgeraars ook gevat worden door de inburgeringsplicht. Het Agentschap Binnenlands Bestuur onderneemt de nodige stappen om deze personen vanaf dan ook te kunnen selecteren uit het rijksregister.

Beleidsopties

De Agentschappen zullen nagaan hoe het inburgeringsaanbod efficiënter kan inspelen op de verschillende profielen die er bestaan: ouders met schoolgaande kinderen, analfabeten en laaggeletterden, inburgeraars die tegelijk in begeleiding zijn bij OCMW's en/of VDAB, rechthebbende inburgeraars (EU-onderdanen), hooggeschoolden, 16-18-jarige nieuwkomers,... Hiertoe zal er in 2016 een grondige analyse worden gemaakt van de verschillende profielen zodat er per categorie kan nagegaan worden in welke mate het aanbod wel of niet passend is. De klantentevredenheidsmeting moet hiertoe waardevolle informatie aanleveren, aanvullend op een kwantitatieve analyse van de informatie uit de Kruispuntbank Inburgering en een kwalitatieve analyse die in samenwerking met de voornaamste partnerorganisaties zal worden gemaakt. Op basis van de resultaten uit die analyse zullen de Agentschappen een voorstel formuleren om het bestaande aanbod aan te passen, de samenwerking met OCMW en VDAB te optimaliseren en voor- en natrajecten te organiseren.

Inburgering mag geen eiland zijn, maar moet er toe leiden dat inburgeraars vlot doorstromen naar de reguliere dienstverlening. Daar waar inburgering een meerwaarde biedt voor rechthebbende inburgeraars, moet de doorverwijzing vanuit de reguliere dienstverlening vlotter georganiseerd worden. In het kader van de hernieuwing van samenwerkingsovereenkomsten tussen de Agentschappen en partnerorganisaties, zal steeds nagegaan worden op welke manier de onderlinge doorverwijzing geoptimaliseerd kan worden. Monitoring moet toelaten om de efficiëntie van de onderlinge doorverwijzing op te volgen.

In het kader van de huidige asielcrisis zal ik ook het aanbod aan inburgeringstrajecten op korte termijn uitbreiden in functie van de reële noden.

De bestaande structuren zijn effectief en efficiënt; er zal voorlopig wel voorzien moeten worden in extra capaciteit.

4.3. We voorzien in een gericht aanbod naar minderjarige nieuwkomers

Realisaties
Leerlingen die op 16-jarige leeftijd of ouder instromen in het onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomers (OKAN) hebben vaak specifieke (opleidings)noden. Om hieraan tegemoet te komen werd de AMIF-oproep "Centrale begeleiding voor 16-18-jarige nieuwkomers uit derde landen" gelanceerd. Voor deze oproep is 1 miljoen euro voorzien (75% vanuit AMIF en 25% cofinanciering vanuit inburgering). De oproep focust niet enkel op het uitbouwen van centrale begeleiding van deze minderjarige nieuwkomers, maar evenzeer op de coördinatie en afstemming tussen verschillende actoren die een rol opnemen in het in het vormings- en begeleidingsaanbod. De Agentschappen hebben hierop ingetekend. Het project zal uitgerold worden in acht proeftuinen. Om de proeftuinen daarna structureel te kunnen verankeren, wordt een draaiboek uitgewerkt en een lerend netwerk opgestart onder leiding van het Gentse Agentschap.

Vanuit de verschillende organisaties die nu samen de Agentschappen vormen, is er reeds verschillende jaren een specifiek aanbod naar scholen om de betrokkenheid van ouders van buitenlandse herkomst bij de schoolloopbaan van hun kinderen te verhogen. Dit aanbod wordt momenteel herbekeken en bijgestuurd.

Wat niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) betreft, heb ik de nodige contacten gelegd om het overleg met de betrokken overheden opnieuw op te starten. In de AMIF-oproep "Centrale begeleiding voor 16-18-jarige nieuwkomers uit derde landen" wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de groep NBMV.

Beleidsopties
De Agentschappen zullen het AMIF-project "Centrale begeleiding voor 16-18-jarige nieuwkomers uit derde landen" uitrollen in acht proeftuinen. De proeftuinen lopen tot eind 2016.

Samen met mijn collega bevoegd voor Welzijn wil ik mijn verantwoordelijkheid opnemen om in overleg met alle betrokken overheden tot een samenwerkingsprotocol inzake de opvang en hulpverlening aan NBMV te komen.

BIJLAGE 1: EEN UITTREKSEL UIT DE REGELGEVINGSAGENDA

Dit is een uittreksel uit de regelgevingsagenda met informatie aangevuld tot op 01/09/2015.
Meer actuele en meer uitgebreide informatie over deze initiatieven kunt u te allen tijde raadplegen in de regelgevingsagenda op www.regelgevingsagenda.bestuurszaken.be

Uitvoeringsbesluit bij het decreet integratie en inburgering
Status van het initiatief: In voorbereiding
Strategische doelstelling:

- We blijven investeren in het verhogen van de kennis van Nederlands (als tweede taal)
- We organiseren een behoeftedekkend individueel vormings- en begeleidingsaanbod voor personen van buitenlandse herkomst
- In alle relevante maatschappelijke domeinen verminderen we de herkomstkloof
- We versterken de bestuurskracht van lokale besturen in het voeren van een lokaal integratiebeleid

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD GEGEVEN AAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT

Nummer en datum	Titel	Gevolg
137 nr. 3, 13 januari 2015	MOTIE - beleidsnota Integratie en Inburgering 2014-2019	Het geheel van maatregelen geeft uitvoering aan punt 1° van de motie. Alle maatregelen onder SD 1 geven uitvoering aan punt 2° van de motie. De maatregelen onder OD 1.4 geven meer specifiek uitvoering aan punt 3° en punt 10° van de motie. Alle maatregelen onder SD 2 geven uitvoering aan punt 4° en punt 5° van de motie. De maatregelen onder OD 2.2 geven meer specifiek uitvoering aan punt 9° en punt 11° van de motie. De maatregelen onder OD 3.1 geven uitvoering aan punt 6° van de motie. De maatregelen onder OD 3.2 geven uitvoering aan punt 7° van de motie. Alle maatregelen onder SD 4 geven uitvoering aan punt 8° van de motie. De maatregelen onder OD 4.3 geven meer specifiek uitvoering aan punt 7° van de motie.

In het zittingsjaar 2014-2015 werden er geen andere moties of resoluties aangenomen aangaande het integratie- of inburgeringsbeleid. Wel werd de **resolutie betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering** (stuk 366 (2014-2015) nr. 1, ingediend op 19 mei 2015 (2014-2015) en door het Vlaams Parlement aangenomen op 27 mei 2015). Hierin werden 55 maatregelen naar voor geschoven. Elke minister rapporteert over de maatregelen uit de resolutie die tot zijn of haar bevoegdheid behoren in de respectievelijke beleidsbrieven. Aangezien er een grote overlap bestaat tussen deze resolutie en het Vlaamse actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme, verwijs ik voor een uitgebreide stand van zaken met betrekking tot de Vlaamse aanpak van radicalisering naar de zesmaandelijkse voortgangsrapportage over de uitvoering van het actieplan.

Maatregel 1: Ons open inclusief maatschappijmodel actief en consequent versterken door in te zetten op gedeeld burgerschap, het versterken van de maatschappelijke samenhang met respect voor ieders rechten en plichten.
Dit maakt deel uit van het horizontaal integratiebeleidsplan 2015-2019, waaraan elke minister vanuit zijn of haar bevoegdheid een bijdrage levert en dat opgevolgd wordt vanuit de Commissie Integratiebeleid

Maatregel 2: Gewelddadige radicalisering resoluut aanpakken, daartoe de nodige maatregelen nemen en in dat kader snel waar nodig extra budgettaire ruimte voorzien in het bijzonder in die domeinen en in die gemeenten waar problemen zich het scherpst stellen.

Op 3 april 2015 keurde de Vlaamse Regering het actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme, goed.
Maatregel 3: Preventieve maatregelen nemen die de voedingsbodem of risicofactoren voor radicalisering wegnemen. Bijvoorbeeld door de ongekwalificeerde uitstroom in het onderwijs, spijbelen, schoolmoeheid en jeugdwerkloosheid tegen te gaan, via flankerend onderwijs, door te zorgen voor hulpverlening die voor iedereen toegankelijk is, door versterkt jeugdwerk en buurtsport. Daarbij wordt van iedereen verwacht dat hij of zij de aangeboden kansen ook probeert te grijpen.
Het Agentschap Integratie en Inburgering ondersteunt voorzieningen, organisaties, overheidsdiensten of openbare besturen in het omgaan met de toenemende diversiteit en het werken aan toegankelijkheid via onder meer intervisietrajecten, interculturaliseringstrajecten en vormingen.

In het kader van de preventie van radicalisering heb ik samen met collega, minister Sven Gatz, bevoegd voor jeugd, een gezamenlijke projectoproep gelanceerd om organisaties te ondersteunen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan de zoektocht van jongeren naar een eigen identiteit. Ik denk hierbij aan jeugd- of sportorganisaties, zelforganisaties of moskeeverenigingen. We maken hiervoor samen 650.000 euro vrij.

Tot slot ben ik bevoegd voor de coördinatie van het horizontaal integratiebeleid, dat via het Horizontaal Integratiebeleidsplan 2015-2019, waaraan elke minister vanuit zijn of haar bevoegdheid een bijdrage levert en dat opgevolgd wordt vanuit de Commissie Integratiebeleid, vorm krijgt.

Maatregel 5: Voorzien in één centrale, voortdurend bereikbare telefonische hulplijn voor ongeruste ouders, leerkrachten of andere burgers in de omgeving van radicaliserende jongeren. Die telefoonlijn moet neutraal zijn en uitgerust worden met een degelijke backoffice die onmiddellijk advies kan verlenen of meer intensieve ondersteuning.
Ik voorzie een projectsubsidie aan de Moslimexecutieve voor de oprichting van een infolijn voor ouders of eerstelijnswerkers rond theologische kwesties. Vragen in verband met theologische kwesties die binnenkomen op de centrale hulplijn, kunnen doorverbonden worden met deze infolijn.

Maatregel 6: Eerstelijnswerkers, leerkrachten en andere mensen die actief zijn in het brede welzijns- en onderwijsveld zo opleiden dat zij het ontstaan van radicale denkbeelden sneller herkennen en beschikken over een draaiboek om daarop gepast te reageren. Het Vlaams Platform stuurt die opleiding aan.
Er werd overlegd met de verschillende koepelorganisaties, steunpunten, e.d. om vormingen te organiseren. Zo zijn er bijvoorbeeld in het najaar een aantal nascholingsinitiatieven voor leerkrachten en medewerkers van de centra voor leerlingenbegeleiding gepland. Andere steunpunten werken nog vormingen uit. Er vonden ook al vormingen plaats zoals onder meer een vorming van EXPOO voor de opvoedingsondersteuners, een vorming van Uit De Marge voor jeugdwerkers of de vorming van vzw Motief in zes steden. Het Agentschap Integratie en Inburgering biedt vorming rond het omgaan met diversiteit. Het Platform werkt daarnaast ook aan een leidraad.

Maatregel 7: Het brede middenveld laten delen in de bestaande kennis en programma's van de Vlaamse overheid rond preventie en sensibilisering, bijvoorbeeld door een train-de-traineraanpak.
Binnen het Platform worden bestaande vormingen in kaart gebracht en onderzocht welke via train-de-trainer-sessies verder kunnen worden uitgerold

Maatregel 27: Het Vlaams Platform Radicalisering, met zijn afgevaardigden van alle betrokken overheidsdiensten, goed uitbouwen. Het moet een centraal aanspreekpunt zijn dat snel de eerste tekenen van radicalisering kan detecteren en dat daarrond snel alle informatie en expertise samenbrengt. Het moet ook dienen als een platform dat alle kennis en expertise die opgedaan wordt, verzamelt en voor alle deelnemers beschikbaar maakt
Het Platform is operationeel sinds 1 september 2014. De coördinatie gebeurt door het Agentschap Binnenlands Bestuur. Het Platform werkt op de tweede lijn. Het is geen aanspreekpunt voor individuen, wel voor organisaties, lokale besturen of collega-ambtenaren. Het detecteren van radicalisering gebeurt voornamelijk lokaal, in overleg met verschillende partners. Het centraliseren van informatie en het opvolgen van trends/evoluties gebeurt door het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD). Het Platform heeft regelmatig overleg met zowel de lokale besturen als het OCAD en stelt deze info ter beschikking van de deelnemers.

Maatregel 37: De inrichting van een Vlaamse imamopleiding faciliteren, een opleiding die naast een grondige kennis van het geloof, ook oog heeft voor de kennis van het Nederlands en de kennis van universele waarden.
Het Agentschap Integratie en Inburgering zal in nauw overleg met de Moslimexecutieve en afgevaardigden van de moslimgemeenschap, een vrijwillig inburgeringsaanbod op maat uitwerken voor imams van erkende en niet-erkende moskeeën.

Maatregel 40: Een actief beleid van gelijke kansen en non-discriminatie voeren om het gedeelde burgerschap te versterken.
Vlaanderen financiert het interfederaal Gelijkekansencentrum. Deze instelling is bevoegd voor de bevordering van gelijke kansen en de bestrijding van discriminatie op grond van onder meer geloof of levensbeschouwing, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, en nationale of etnische afstamming. Dit centrum behandelt individuele discriminatiemeldingen en geeft (juridische) bijstand aan slachtoffers van discriminatie. Daarnaast organiseert het sensibiliserende acties en geeft het adviezen en aanbevelingen aan overheden en andere actoren. De lokale meldpunten discriminatie zijn ingebed binnen het interfederaal Gelijkekansencentrum

Maatregel 41: "Een klimaat van dialoog en respect voor diversiteit creëren, om zo het gevoel van gedeeld burgerschap te versterken. Een dergelijk klimaat moet in de eerste plaats gecreëerd worden via onderwijs en jeugdwerk. Beide kunnen een positieve persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren bevorderen, en hen vreedzaam leren omgaan met verschillen. Ook het brede middenveld, de levensbeschouwelijke gemeenschappen, de media, welzijns- en onderwijsinstellingen en jeugd- en sportverenigingen hebben een belangrijke rol te spelen in het scheppen van een klimaat van dialoog en respect.
Dit maakt deel uit van het Horizontaal Integratiebeleidsplan 2015-2019, waaraan elke minister vanuit zijn of haar bevoegdheid een bijdrage levert en dat opgevolgd wordt vanuit de Commissie Integratiebeleid.

Maatregel 47: In het Vlaamse beleid en in de aanpak in de diverse beleidsdomeinen Brussel niet vergeten. Dit betekent ook samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), partner voor het Vlaamse gemeenschapsbeleid in Brussel, die een belangrijke lokale regierol vervult.
De VGC is vertegenwoordigd in het Platform. Bij de operationalisering van de verschillende acties uit het actieplan wordt Brussel niet vergeten. Zo werd bijvoorbeeld de opleiding van Motief vzw in overleg met de VGC ook in Brussel gegeven.

BIJLAGE 3: INHOUDELIJKE RAPPORTERING OVER DE OPVOLGING VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF.

Het Rekenhof formuleerde geen aanbevelingen aangaande het integratie- of inburgeringsbeleid.

BIJLAGE 4: OVERZICHT VAN DE WIJZE WAAROP GEVOLG WERD GEGEVEN AAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE WAARIN VLAAMSE DECRETEN WERDEN VERNIETIGD OF ONGRONDWETTIG OF STRIJDIG MET HET EU-RECHT WERDEN BEVONDEN.

Het Grondwettelijk Hof noch het Hof van Justitie brachten arresten uit waarin het de Vlaamse decreten aangaande het integratie- of inburgeringsbeleid werden vernietigd, ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden.